UNIWERSYTET JAGIELLOŃSKI
COLLEGIUM MEDICUM

Demografia i epidemiologia żywieniowa

Karta opisu przedmiotu

Informacje podstawowe

Jednostka organizacyjna
Wydział Lekarski

Kierunek studiów
Dietetyka kliniczna

Poziom kształcenia
drugiego stopnia

Forma studiów
stacjonarne

Profil studiów
ogólnoakademicki

Dyscypliny
Nauki medyczne

Klasyfikacja ISCED
0912 Medycyna

Przedmiot powiązany z badaniami naukowymi
Tak

Kod USOS
LE.DK.2S.1o0197

Cykl dydaktyczny
2026/27

Rok realizacji
2026/27

Języki wykładowe
polski

Blok zajęciowy
obowiązkowy do zaliczenia w toku studiów

Obligatoryjność
obowiązkowy

Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się
zaliczenie na ocenę

Koordynator przedmiotu	Agnieszka Pac
Prowadzący zajęcia	Pełna lista prowadzących dostępna na stronie usosweb.uj.edu.pl w zakładce Katalog → Przedmioty.

Okres	**Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się**	**Liczba punktów ECTS**
Semestr 1	zaliczenie na ocenę **Forma prowadzenia i godziny zajęć** wykłady e-learning: 10, w tym zajęcia zdalne: • wykłady e-learning asynchroniczne: 10 seminarium: 20	2.0

Wymagania wstępne i dodatkowe

Wymagania wstępne

Obecność na zajęciach

Cele kształcenia dla przedmiotu

C1	Zapoznanie studentów z metodami zbierania danych, analizy i wnioskowania stosowanymi w demografii i epidemiologii.
C2	Wprowadzenie zagadnień związanych z oceną rozwoju populacji w aspekcie demograficznym oraz oceną stanu zdrowia populacji.
C3	Określanie czynników ryzyka oraz ocena skuteczności prowadzonych działań leczniczych i profilaktycznych w aspekcie żywienia i jego wpływu na zdrowie populacji i jednostki.

Efekty uczenia się dla przedmiotu

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedzy – Student zna i rozumie:			
W1	sposoby pomiaru zjawisk demograficznych, oceny stanu zdrowia i obciążeń zdrowotnych populacji	DK_KDR_W07	egzamin pisemny, test
W2	zasady poszukiwania czynników ryzyka żywieniowozależnych chorób cywilizacyjnych oraz zna zasady profilaktyki	DK_KDR_W03	egzamin pisemny, test
W3	zasady wnioskowania na temat związków pomiędzy żywieniem i spożyciem żywności a wskaźnikami stanu zdrowia	DK_KDR_W03	egzamin pisemny, test
W4	zna zasady badania sposobu żywienia i stanu odżywienia pojedynczych osób oraz grup ludności	DK_KDR_W05	egzamin pisemny, test
W5	działania mające na celu przerwanie szerzenia się chorób zakaźnych, ze szczególnym uwzględnieniem chorób przenoszonych drogą pokarmową	DK_KDR_W03	egzamin pisemny, test
W6	rolę stanu odżywienia jako czynnika ryzyka występowania chorób zakaźnych i zakażeń szpitalnych	DK_KDR_W02, DK_KDR_W03	egzamin pisemny, test
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	na podstawie aktualnych trendów w zjawiskach demograficznych, przewidywać kierunek dalszego rozwoju populacji	DK_KDR_U01	egzamin pisemny, obserwacja pracy studenta
U2	zinterpretować miary częstości występowania chorób i niepełnosprawności, ocenić sytuację epidemiologiczną chorób dietozależnych	DK_KDR_U01	egzamin pisemny, obserwacja pracy studenta
U3	uzyskać informacje na temat obecności żywieniowych czynników ryzyka oraz zaplanować działania profilaktyczne na różnym poziomie zapobiegania, w szczególności dokonać analizy w ognisku zatrucia pokarmowego	DK_KDR_U02, DK_KDR_U03	egzamin pisemny, obserwacja pracy studenta
U4	dobrać odpowiednią dla wybranego celu metodę oceny stanu odżywienia i sposobu żywienia, zarówno na poziomie jednostki, jak i populacji	DK_KDR_U02	egzamin pisemny, obserwacja pracy studenta

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
U5	zinterpretować wyniki badań epidemiologicznych nad rolą czynników żywieniowych w etiologii chorób oraz skutecznością działań profilaktycznych i leczniczych	DK_KDR_U01	egzamin pisemny, obserwacja pracy studenta
Kompetencji społecznych – Student jest gotów do:			
K1	krytycznej analizy dostępnych danych na temat roli żywienia	DK_KDR_K02	egzamin pisemny, obserwacja pracy studenta

Bilans punktów ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
wykłady e-learning	10
seminarium	20
przygotowanie do zajęć	10
kształcenie samodzielne	10
przygotowanie do egzaminu	10
Łączny nakład pracy studenta	**Liczba godzin** 60
Liczba godzin kontaktowych	**Liczba godzin** 30
Nakład pracy związany z zajęciami o charakterze praktycznym	**Liczba godzin** 0

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Treści programowe

Lp.	Treści programowe	Efekty uczenia się dla przedmiotu	Formy prowadzenia zajęć
1.	Wprowadzenie do demografii - Cele i zadania. Wykorzystanie osiągnięć demografii w praktyce. Podstawowe pojęcia. Źródła i zakres informacji. Współczynniki demograficzne. Zmiany demograficzne na przestrzeni czasu.	W1, U1	wykłady e-learning
2.	Sytuacja demograficzna w Polsce i wybranych państwach. Metody analizy demograficznej. Struktura ludności Polski. Ruch naturalny. Prognozy demograficzne.	W1, U1	seminarium, wykłady e-learning

Lp.	Treści programowe	Efekty uczenia się dla przedmiotu	Formy prowadzenia zajęć
3.	Epidemiologia. Pojęcie zdrowia i choroby w wymiarze populacyjnym. Określenie rozpowszechnienia i rozmiarów zjawisk zdrowotnych w populacjach ludzkich. Mierniki klasyczne i miary obciążenia zdrowotnego.	W1, U2	wykłady e-learning
4.	Źródła informacji o stanie zdrowia populacji. Analiza wybranych danych epidemiologicznych dotyczących sytuacji w Polsce i na świecie. Wiek jako determinant stanu zdrowia. Porównanie stanu zdrowia różnych populacji. Standaryzacja współczynników – metody i interpretacja wyników.	W1, U2	seminarium
5.	Epidemiologia chorób zakaźnych. Proces epidemiczny. Triada epidemiczna. Rodzaje epidemii. Rola epidemiologii w profilaktyce chorób zakaźnych.	W5	wykłady e-learning
6.	Choroby zakaźne – czy nadal są problemem? Podstawowe pojęcia i zasady analizy epidemiologicznej w odniesieniu do chorób zakaźnych. Proces epidemiczny. Żywienie jako potencjalne źródło zakażenia – analiza przypadku.	W5, U3	seminarium
7.	Badania epidemiologiczne – w jaki sposób zdobywamy wiedzę na temat aktualnego stanu, czynników ryzyka, skuteczności działań leczniczych i profilaktycznych?	W2, W3, W4	wykłady e-learning
8.	Rola epidemiologii w ocenie czynników ryzyka wpływających na stan zdrowia populacji i jednostki. Znaczenie biomarkerów. Markery stanu odżywienia.	W2, W3, W4, U5, K1	wykłady e-learning
9.	Sposób żywienia a stan odżywienia – metody analizy epidemiologicznej problemu. Wyzwania stojące przed epidemiologią żywieniową.	W3, W4, W6, U4	seminarium
10.	Strategie zapobiegania chorobom. Poziomy zapobiegania. Działania zmierzające do ograniczenia szerzenia się chorób oraz zapobiegania ich skutkom dla jednostki i populacji.	W2, U3, U5	seminarium
11.	Badania przesiewowe. Testy diagnostyczne i ich jakość.	W2, U3	seminarium
12.	W jaki sposób określić rolę wybranych czynników w etiologii choroby oraz jak ocenić skuteczność podjętych działań. Interpretacja wyników badań.	W2, W3, U2, U5	seminarium
13.	Rola badań epidemiologicznych w ustalaniu wytycznych dla profilaktyki i leczenia. Wytyczne i zalecenia żywieniowe	W3, W6, U5, K1	seminarium
14.	Niedożywienie jako czynnik ryzyka chorób	W6, U4	seminarium

Informacje rozszerzone

Metody nauczania:

Analiza przypadków, E-learning, Praca w grupie, Seminarium, Wykład z prezentacją multimedialną

Rodzaj zajęć	Metody zaliczenia	Warunki zaliczenia przedmiotu
wykłady e-learning	egzamin pisemny, test	Warunkiem zaliczenia wykładów e-lerning jest wykonanie wszystkich zadań udostępnionych na platformie e-learningowej wraz z wykładami. Termin zaliczenia poszczególnych zadań oraz szczegóły dotyczące wymaganej liczby punktów dostępne są w opisie poszczególnych zadań. W przypadku uzasadnionej niemożności wykonania zadań w wymaganym terminie prowadzący wykłady może wskazać zadnia dodatkowe, a po ich zaliczeniu zezwolić na podejście do zadań po wymaganym terminie. Egzamin końcowy zawiera pytania z zakresu realizowanego podczas e-learningu.
seminarium	egzamin pisemny, obserwacja pracy studenta	Każdą nieobecność na zajęciach należy usprawiedliwić (zgodnie z Regulaminem studiów UJ) oraz odrobić w sposób uzgodniony z osobą prowadzącą zajęcia lub Koordynatorem. Nieobecność (usprawiedliwiona) na więcej niż 20% godzin zajęć, jak również jakakolwiek nieobecność nieusprawiedliwiona są podstawą do nieuzyskania zaliczenia zajęć. Student zobowiązany jest do aktywnego uczestnictwa w zajęciach seminaryjnych oraz wykonanie (indywidualnie lub w małej grupie) zadań zleconych przez prowadzącego. Prowadzący zajęcia może za szczególne zaangażowanie podczas zajęć seminaryjnych przyznać dodatkowe punkty za aktywność). Punkty te zostają dodane do punktów uzyskanych z egzaminu pisemnego (zaliczonego) i uwzględniane są przy wystawieniu oceny końcowej z egzaminu (max. 10%).

Dodatkowy opis

Każdą nieobecność na zajęciach należy usprawiedliwić (zgodnie z Regulaminem studiów UJ) oraz odrobić w sposób uzgodniony z osobą prowadzącą zajęcia lub Koordynatorem. Nieobecność (usprawiedliwiona) na więcej niż 20% godzin zajęć, jak również jakakolwiek nieobecność nieusprawiedliwiona są podstawą do nieuzyskania zaliczenia zajęć.

Egzamin końcowy obejmuje tematykę poruszaną podczas wykładów e-learningowych jak i seminariów. Warunkiem **koniecznym** do przystąpienia do egzaminu końcowego jest uzyskanie zaliczenia e-learningu oraz wszystkich seminariów. Egzamin końcowy końcowy w pierwszym terminie ma formę pytań otwartych (5 pytań). Każde z pytań punktowane jest w skali 0-5 pkt. (kryterium zaliczenia - min. 50% punktów mozliwych do zdobycia).
Kryteria oceny:
Ocena z przedmiotu wystawiana jest w oparciu o sumę wyniku (procentowego) z egzaminu oraz aktywności (max. 10%). Przy czym, aby uzyskać ocenę pozytywną z przedmiotu konieczne jest uzyskanie minimum 50% z egzaminu pisemnego.
Punktacja (%) = wynik egzaminu (min 50% - max 100%) + aktywność (max 10%).

Punktacja	***Ocena***
90.0%-100.0%	Bardzo dobry (5.0)
80.0-89.9%	Dobry plus (4.5)
70.0-79.9%	Dobry (4.0)
60.0-69.9%	Dostateczny plus (3.5)
50.0-59.9%	Dostateczny (3.0)
<50.0%	Niedostateczny (2.0)

Zaliczenie w drugim terminie ma taką samą formę jak zaliczenie w pierwszym terminie (5 pytań otwartych).

Dress code: zgodny z dress code obowiązującym w UJCM.

Szczegółowy **harmonogram** zajęć dostępny na stronie www Katedry Epidemiologii i Medycyny Zapobiegawczej (https://epi.wl.cm.uj.edu.pl/pl/kursy-zaklad-epidemiologii/).

Literatura

Obowiązkowa

1. W. Jędrychowski: Epidemiologia w medycynie klinicznej i zdrowiu publicznym. Wydawnictwo UJ, Kraków 2010.
2. J. Holzer: Demografia. Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, 2003

Dodatkowa

1. Strony internetowe zawierające informacje na temat sytuacji epidemiologicznej wybranych chorób i problemów zdrowotnych. Aktualny wykaz dostępny na stronie przedmiotu przed rozpoczęciem zajęć

Zasady korzystania z narzędzi SI

Korzystanie z narzędzi sztucznej inteligencji odbywa się wyłącznie z zachowaniem wymogów określonych w obowiązujących przepisach prawa. Wykorzystanie narzędzi sztucznej inteligencji nie może prowadzić do naruszenia zasad rzetelności i uczuciowości akademickiej, w szczególności poprzez przypisywanie sobie autorstwa treści, wyników lub efektów pracy wytworzonych z wykorzystaniem sztucznej inteligencji.

Kierunkowe efekty uczenia się

Kod	Treść
DK_KDR_K02	Absolwent jest gotów do krytycznej oceny swojej wiedzy oraz dostępnych informacji zarówno o charakterze naukowym jak i ogólnym oraz poszukiwania rozwiązań problemów w odpowiednich źródłach z wykorzystaniem opinii ekspertów
DK_KDR_U01	Absolwent potrafi wykorzystać posiadaną pogłębioną wiedzę do analizy, zrozumienia i podjęcia działań związanych z żywieniem pacjentów na każdym etapie życia i choroby
DK_KDR_U02	Absolwent potrafi ocenić stan odżywienia pacjenta oraz zaplanować postępowanie żywieniowe zgodne z potrzebami pacjenta, uwzględniając jego wyniki badań, stan kliniczny oraz stosowane leczenie
DK_KDR_U03	Absolwent potrafi podejmować efektywną współpracę z przedstawicielami innych dyscyplin medycznych, działać w zespole
DK_KDR_W02	Absolwent zna i rozumie społeczne, kulturowe i psychologiczne uwarunkowania żywienia. Wpływ aspektów psychologicznych na odżywianie
DK_KDR_W03	Absolwent zna i rozumie rolę żywienia w profilaktyce i leczeniu chorób cywilizacyjnych, genetycznych oraz chorób rzadkich
DK_KDR_W05	Absolwent zna i rozumie zasady złożonej, dogłębnej oceny stanu odżywienia pacjenta oraz edukacji i poradnictwa żywieniowego
DK_KDR_W07	Absolwent zna i rozumie metody naukowego zdobywania wiedzy i prowadzenia badań, zasady wyciągania wniosków w oparciu o wyniki badań własnych i innych